

קהילה יקרה שלום,

בתחילת החודש נערך יום עיון מרתק של "[לדעת לבחור נכון](#)", בנושא מיניות בריאה בראי רב תרבותי. יום העיון היה מקצועי, מגוון, והעלה נקודות למחשבה שאני רוצה להתייחס אליהן. כאשר אנחנו חושבות על חינוך רב-תרבותי למיניות בריאה, האסוציאציה המיידית היא הנגשת הנושא לאוכלוסיות שיש להן רתיעה ממנו. בישראל, אלו קודם כל האוכלוסייה החרדית, האוכלוסייה הערבית, האוכלוסייה האתיופית. חינוך למיניות בקבוצות אלו מצריך חשיבה על גישור בין תרבות דתית ושמרנית לתרבות חילונית וטכנולוגית, על כל הפערים שקיימים ביניהן. מדובר בפערים של התנהגות מינית מקובלת, רמת ויזואליות מינית, ואפילו משלב השפה. בחברה החרדית, לדוגמה, נדבר על מוגנות מינית ולא על חינוך מיני, כדי למנוע התנגדויות. בחברה הערבית לא רגילים להשתמש בשם המפורש: דגדגן. כמו כן, חשוב מאד לא "לעקוף" דמויות סמכותיות בקהילה אלא ליצר שיתוף פעולה, והנעה לפעילות עצמאית. כאמור, זו האסוציאציה המיידית כאשר חושבות על רב תרבותיות. אבל האם רב תרבותיות נמצאת גם במקומות פחות צפויים?

ד"ר שרון אורשלימי העלתה בהרצאתה את השאלה: האם גם מעמד מצריך חינוך מיני רב תרבותי מוגש? בהינתן שמעמד הינו צומת של מאפיינים חברתיים כמו מקום מגורים, השכלה, נגישות לידע, אפשרויות בחירה, סוגי מערכות יחסים – האם אנחנו צריכות לקחת בחשבון את המשתנה הסוציו-אקונומי כאשר אנחנו מבקשות להנגיש מקסימום חינוך מיני במינימום התנגדות? מהמעמד, אפשר להרחיב את המבט למאפיינים נוספים שאינם מובנים-מאליהם בחשיבה על רב תרבותיות, אבל אולי כדאי לקחת אותם גם כן בחשבון. לדוגמא: גיל, או דור. משתנה זה הוא רלוונטי כאשר אנחנו מעוניינות שמורות מבוגרות יכנסו איתנו לכיתה בזמן שיעור חינוך מיני, או רחמא ליצלן – יעבירו בעצמן שיעור כזה. האם הרקע התרבותי שלהן כמי שגדלו (אולי) בשנים שמרניות יותר, עם פחות זמינות של תרבות פורנו כבידור להמונים, עם פחות נוכחות של האוכלוסיה הלהט"בית כאידיאל וכסגנון חיים – האם הן לא זקוקות לגישור רב תרבותי אל החינוך המיני שמצופה מהן כיום? ניתן להמשיך ולחשוב על קטגוריות נוספות: לאומיות, אזרחות, עמדה פוליטית – כיצד הן מבקשות מצריכות התאמה של חינוך מיני?

ולבסוף – האם הפרוגרסיביות אינה תרבות מובחנת, שמצריכה גם היא מחשבה על המפגש שלה עם תרבויות אחרות ועל יכולת ההכלה של תרבויות אחרות כלפיה? זו שאלה שבעיקר אנחנו המנחות צריכות להפנות כלפי עצמנו. רובנו מגיעות מתרבות מתירנית יותר מן הממוצע באוכלוסייה, וגם אם איננו ממוקמות שם באופן אישי – אנחנו מכירות בגבולות הרחבים והמכילים שלה. האם התפיסות שלנו-עצמנו כלפי חינוך מיני לא ראויות לבחינה, להתאמה, לגמישות, כאשר אנחנו נפגשות בתרבויות שונות במסגרת החינוך המיני? אנחנו צריכות לזכור שמטרת החינוך המיני אינה "להביא את הבשורה", אלא להציע מבט עדכני ורלוונטי על הנושא בתוך הגבולות המוסכמים על הקבוצה שבה אנחנו עובדות.

לסיום אני רוצה להעלות שתי תחושות אופטימיות שיצאתי איתן מיום העיון. הראשונה היא עד כמה שמחתי לפגוש קולגות, ושוב נוכחתי שהקהילה שלנו היא איכותית, נעימה, חכמה, חברותית, מפרגנת – ובימים הללו כל כך מנחם להיות חלק מחבורת אנשים טובה שכזאת. אני מזמינה אתכן.ם לקחת חלק ולהרגיש חלק גם בכנס הקרוב של האגודה – [על בטוח: כנס אמצעי מניעה, נוער וצעירים.ות](#), שיערך ביום שישי, ה-17.1.25 בשעה 8:15 במכון מופ"ת, תל אביב.

התובנה השנייה היא שאל מול המציאות הפוליטית המסוכסכת, הסוערת, המייאשת – האקטיביזם בתחום החינוך המיני מאפשר תחושה של עשייה, חיוניות, שינוי המציאות. וגם זה – נקודת אור בימים הללו שאינם קלים.

Keep the good work, חגים שמחים ושנה אזרחית טובה לכולנו. הלוואי שהטוב שבתוך הקהילה פנימה – ינכח גם במעגלים רחבים יותר.

שלכם,

ד"ר נטע ארנון שושני,

ד"ר למגדר, מרצה וחוקרת חינוך מיני, עוסקת ברגולציה של חינוך מיני במערכות ההכשרה להוראה בישראל, חברת הנהלה באגודה לחינוך מיני בישראל ורכזת הפורום האקדמי באגודה.

האגודה לחינוך מיני בישראל

מזמינה אתכם להפגש!

מפגשי קהילה

באר שבע, ירושלים - 29.12.24

חיפה, תל אביב - 31.12.24

ההשתתפות בספגשי הקהילה היא ללא עלות לחברות: ים וידידות: ים אגודה ומועצת בהרשמה מראש. הפגשים יתקיימו בשעות 10:00-13:00.

מפגשי קהילה

בשבוע הבא יתקיימו סבבים נוספים של מפגשי הקהילה שלנו בארבעה מוקדים. בואו והצטרפו למפגש הקרוב לביתכם - זו הזדמנות להכיר, לשחק, ללמוד ולקבל השראה בקבוצה מקצועית ואינטימית. [להרשמה ללא עלות לחברות וידידות אגודה](#)

התוכנית ללימודי מגדר
ע"ש פרופ' דפנה יורטס
היחידה למחקר ב"ה חומים
אוניברסיטת בר-אילן

סמינר מחלקתי

התוכנית ללימודי מגדר

הרצאתו של ד"ר קובי מייק
"האתגר המערכתי בחינוך מיני"
יום ראשון ה-5.1.25
ה' בטבת תשפ"ה
19:30-20:30 | בזום

[לחצו לזום](#)

ד"ר קובי מייק הוא פוסט דוקטורט בתוכנית ללימודי מגדר באוניברסיטת בר-אילן בהנחייתה של ד"ר גילי הרטל. מחקרו בוחן את האתגרים המערכתיים בשילוב חינוך מיני במערכת החינוך, תוך יישום משולב של מתודולוגיות מחקר איכותניות ומתודולוגיות מחקר מבוססות נתונים. ההרצאה תעסוק גם בפן התוכני של חינוך מיני, וגם בפן המתודולוגי של יישום שיטות מדעי הנתונים למחקר במגדר.

biu.ac.il משפיעות על המחקר, היום.

הרצאה: האתגר המערכתי בחינוך מיני

ביום ראשון ה-5.1.25 בשעה 19:30 תתקיים הרצאתו של ד"ר קובי מייק על מחקרו, הבוחן את האתגרים המערכתיים בשילוב חינוך מיני במערכת החינוך. ההרצאה תנתן כחלק מהסמינר המחלקתי של התוכנית ללימודי מגדר בבר אילן. [קישור לזום ההרצאה](#)

שידור לייב מיוחד בשיתוף סניף סקול וקבוצת הפייסבוק "הכסף של המורים ועובדי ההוראה":
בינה מלאכותית אצלכם בכיתה
איך נשתמש ב-AI ככלי פדגוגי?

יום רביעי | 8.1 | 20:30 | ZOOM

ע"ם סיון לטון
ע"ם, אוראלית חומים
המחלקה ל-Safe School

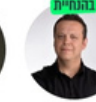
עמית דהן
שותפה בקריית
"הכסף של המורים"

מתן בריסקר
מנהל הקריית
"הכסף של המורים"

מיה מגנט
מנכ"ל בית מלאכותית
בחינוך

דורון הרמן
מנכ"ל Safe School

- האירוע ללא עלות, אך מותנה בהרשמה מראש -

[להרשמה](#)

SAFESCHOOL ANALYTICS הכסף של המורים

בינה מלאכותית אצלכם בכיתה

ביום רביעי ה-8.1.25 יתקיים שידור לייב מיוחד בשיתוף סניף סקול שיעסוק בפוטנציאל ובאתגרים של שילוב בינה מלאכותית בכיתה. האירוע ללא עלות אך מותנה [בהרשמה מראש](#).

על בטוח

כנס אמצעי מניעה, נוער וצעירות.

יום שישי, י"ז בטבת תשפ"ה, 17.1.25, 13:30-08:15
אודיטוריום מכון מופ"ת, תל אביב

התכנסות	08:45-08:15
פתיחה וברכות	09:00-08:45
לא על הגלולה לבדה: כל מה שצריך לדעת על אמצעי מניעה הורמונליים ד"ר אינה בלייכר, מומחית במיילדות וניקולוגיה	10:00-09:00
אמצעי מניעה למניעת מחלות המועברות במגע מיני פרופ' איציק לוי, מנהל היחידה לאידס ומחלות מין בבית שיבא	11:00-10:00
הפסקה	11:20-11:00
הבחירה שלך, הדרך שלך: אמצעי מניעה לא הורמונליים ומדעות למחזוריות שירלי פבלק, אחות בריאות האישה ובריאות הציבור	11:50-11:20
צעדים ראשונים בשיחה על אמצעי מניעה ד"ר שרון אורשלימי, סוציולוגית פמיניסטית של רפואה וזעזועת לאמצעי מניעה	12:20-11:50
פאנל ארגונים: מענים על מניעה: ייעוץ וסיוע לנוער וצעירות. יום ודילמות מהשטח בהשתתפות: יעל שוקרון, דלת פתוחה מירב אורן, הוועד למלחמה באידס דינה שלום, לדעת לבחור נכון	13:05-12:20

על בטוח - כנס אמצעי מניעה, נוער וצעירות.

ביום שישי, ה-17.1.25 יתקיים מושב החורף הראשון של האגודה במכון מופ"ת, תל אביב. בואו לשמוע כל מה שצריך לדעת על אמצעי מניעה ממיטב המומחיות. בתחום.

מהרו! הרשמה מוזלת עד לתאריך ה-29.12.

[להרשמה >>](#)

SAVE the DATE

פורום החברה הערבית באגוד לחינוך מיני מזמין אותכם ליום עיון:

חינוך מיני סלייל 2025

יום שישי 21.02.25
09:00-14:00
המכללה האקדמית הערבית, חיפה

האגודה לחינוך מיני בישראל

פורום החברה הערבית באגודה לחינוך מיני בישראל גאה להציג:

חינוך מיני סלייל 2025 - יום עיון לחינוך מיני בחברה הערבית, הראשון מסוגו בארץ!
יום העיון יתקיים **ביום שישי, ה-21.2.25** בחיפה, שמרו את התאריך! עדכונים בהמשך.
לפרטים: mussanidal@gmail.com

מפגש פורום חינוך מיוחד

מפגש פיזי ראשון של פורום החינוך המיני באגודה לחינוך מיני בישראל

פורום החינוך המיוחד באגודה לחינוך מיני בישראל יוצא לדרך! מפגש ראשון ייערך **ביום שישי, ה-28.2.25** בשעות 9-12:30 בתל אביב.

למפגש מוזמנים להגיע מנחים שיעובדים עם אוכלוסיות החינוך המיוחד ושרואות. עם עצמם כחלק מפורום החינוך המיוחד.

לפרטים נוספים: ifatdh@gmail.com

הודעה בדבר מעבר לסטנדרט

המקצועי המלא - 1.1.25

בשנים 2023-2024 אפשרה האגודה לתוכניות הכשרה לקבל הכרה, ולמנחות ומנחים להתקבל לחברות באגודה על בסיס סטנדרט מקצועי מקל. החל מהראשון בינואר 2025, תוכניות הכשרה המוכרות באגודה יצטרכו לעמוד בסטנדרט מקצועי מלא כפי שמפורט כאן. כמו כן, מנחות ומנחים שלא נרשמו כחברות באגודה בשנים 2023-2024 ידרשו לעמוד בסטנדרט מקצועי מלא, דהיינו, להראות שהם עברו הכשרה תחת תכנית הכשרה מוכרת (למעט מקרים חריגים) ובדרישות הנוספות. חברות ים שהשלימו את הרשמתן בשנים הקודמות ל-2025 יוכלו לחדש את הרשמתן מדי שנה על בסיס קבלתן, מבלי להמציא מסמכים נוספים. האגודה מעודדת מנחות ומנחים בשדה שלא קיבלו את הכשרתם תחת הסטנדרט המקצועי המלא להרשם כחברות ים באגודה במהלך 2024 תחת הסטנדרט המקל ובכך לבסס את זכאותן לחברות באגודה ללא צורך בהשלמות. [מהרו להירשם!](#)

האגודה לחינוך מיני בישראל מודיעה

מעבר לסטנדרט המקצועי המלא

החל מה-1.1.2025 האגודה עוברת לפעול תחת הסטנדרט המקצועי המלא

בלבד.

מה זה אומר?

בשנים 2023-2024 אפשרה האגודה לתוכניות הכשרה לקבל הכרה, ולמנחות ומנחים להתקבל לחברות באגודה על בסיס סטנדרט מקצועי מקל. החל מהראשון בינואר 2025, תוכניות הכשרה המוכרות באגודה יצטרכו לעמוד בסטנדרט מקצועי מלא כפי שמפורט באתר. כמו כן, מנחות ומנחים שלא נרשמו כחברות באגודה בשנים 2023-2024 ידרשו לעמוד בסטנדרט מקצועי מלא, דהיינו, להראות שהם עברו הכשרה תחת תכנית הכשרה מוכרת (למעט מקרים חריגים) ובדרישות הנוספות.

חברות ים שהשלימו את הרשמתן בשנים הקודמות ל-2025 יוכלו לחדש את הרשמתן מדי שנה על בסיס קבלתן, מבלי להמציא מסמכים נוספים.

האגודה מעודדת מנחות ומנחים בשדה שלא קיבלו את הכשרתם תחת הסטנדרט המקצועי המלא להרשם כחברות ים באגודה במהלך 2024 תחת הסטנדרט המקל ובכך לבסס את זכאותן לחברות באגודה ללא צורך בהשלמות.

מהרו להרשם!

לפרטים ניתן לפנות לעורך בסייל sexed.aguda@gmail.com

מי מפחד.ת לדבר על זנות?

עמותת תודעה

יועצת: "אני דואגת לה. באמת. כל שבועיים יש לה מישהו אחר... עכשיו זה איזה ברמן.. היא לא שומרת על עצמה וזה ייגמר רע".

מחנכת: "שבוע שעבר דיברנו שוב. שאלתי אותה אם היא לא מעדיפה מישהו בגיל שלה, שיוכל להבין אותה יותר.. ולא יילחץ עליה לעשות דברים שהיא אולי לא רוצה לעשות".

יועצת: "אני בכלל לא בטוחה מי לוחץ כאן על מי בעניינים האלה.."

מחנכת: "הוא לקח אותה לצימר בסופש שעבר. הראתה לי תמונות. הלוואי עליי שבת בכזה מקום.. שמעתי אותה גם מספרת לחברות שהוא שילם לה על הציפורניים".

יועצת: "תראי.. זאת התנהגות מינית לא נורמטיבית ולא מותאמת. מסכנת אפילו.."

המילה "זנות" היא מפחידה, ובצדק. אף אחת ואף אחד לא מעוניינת להיות מתויג כך, ובדור"כ גם לא לתייג אחרות. ועם זאת, כאשר נערה או נער עושות.ים שימוש במיניות על מנת להשיג דברים - חומריים, חברתיים, או רגשיים, יש כאן דינמיקה ספציפית. כמובן שהיא "מסכנת/לא מותאמת", אך יש בה אלמנט עיקרי נוסף - יחסי תן וקח. הנערה מנוצלת - אך הנראטיב והמרחב הרגשי (שלה ושלנו) עשוי להיות מבלבל, היות והיא מקבלת משהו בתמורה.

כמחנכות.ים למיניות, אנו נמצאות.ים בתנועה מתמדת בין השיח על מיניות מבחירה, מיטיבה לנו, לבין שיח ההימנעות מאלימות וניצול מיני. מיניות בתמורה הינה סוגייה מאוד מפצלת באותו ההקשר. בעוד ברור לנו כי מעורבות בזנות על כל גווניה רחוקה מלהשתייך לצד המיטיב של מיניות, השיח בנושא עם נערות.ים עשוי להיות מורכב יותר מבהקשר לניצול מיני מסוג אחר, לאור שלל הקולות המנרמלים שנשמעים בסביבת הנערות.ים.

כאשר בסדנא עולה שם של "אחת, מאילת" - האם יש לי את הביטחון לנסות ולברר מה הכוונה? עם כמה התכוונות אני מגיעה לזהות צריכת מין בתשלום ולפתוח שיח בנושא?

כשעולה המושג "שרמוטה" בשיחה - מעבר להתייחסות לפוגענות שבו, עד כמה נוח לי לכון את השיחה למקומות העמוקים יותר? מה יכול להניע נערה להשתמש במיניות על מנת להשיג דברים? מה יכול להניע נערה להשתמש בדברים על מנת להשיג מיניות?

לצערנו, מיניות וכסף, או מיניות וכוח, קשורים זה לזה לא רק בעולם תעשיית המין הממוסדת. במרחק גלילה אחת באינסטגרם, נערה יכולה להעלות סטורי עם חברה מהופעה, להתכתב עם בחור חמוד מהשכבה, ולקבל הצעה לשלוח תמונה של כף הרגל שלה בשביל 200 שקל.

"המנחה, את חושבת שזה כדאי לי לשלוח?"

"אחד המאפיינים העיקריים של זנות קטינים, שגם מקשה מאוד על איתור הנערות והנערים שנפגעים, הוא שמדובר בתופעה שלא רואים. היא לא מתרחשת ברחוב, היא גם לא מתרחשת במקומות ה'רגילים'"

שאנשים חושבים עליהם כשהם חושבים על זנות. היא מתרחשת כיום בעיקר ברשת" (מתוך האתר של מוקד 105). לפי האתר, זנות נוער הינה תופעה מתעצמת. לעתים קרובות הנערה ייראו ביחסים עם הדמות המבוגרת כקשר לכל דבר ועניין, מה שעשוי להקשות עוד יותר על זיהוי ומענה.

לא נוח לחשוב ש"זנות" היא נושא שקשור אליי, לסביבה הקרובה שלי או לנערות.ים בסדנא שאני מנחה. אך האמת היא שכולנו חשופות.ים לתכנים הללו ברגעים מסוימים בשלבי ההתבגרות. כשנסתכל על זנות כרצף של מצבי סיכון ולא רק כסטריאוטיפ, נזהה לצערנו מצבים של שימוש במיניות כדי להשיג דברים, גם בסביבתנו הקרובה יותר. לא כל הנערות.ים נמצאות.ים על רצף הזנות. הרוב המוחלט לא נמצאות.ים שם. אבל **רובם המוחלט של בני ובנות הנוער נמצאות.ים בתהליך חקירה של הכוח החדש הזה שנכנס לחייהם - המיניות**. אותו התהליך המרגש והמותאם גיל לחלוטין, מתקיים כיום בסביבה שטומנת בחובה גם סכנות - בדמות גורמים שעשויים "לעזור" לנערה.ה לשאול את עצמה.ו בין היתר: מה ניתן "להשיג" באמצעות המיניות הזו?

בין אם אתה רואה זנות כנושא שרחוק או קרוב אליך, האדוות משפיעות על כולנו - הימנעות משיח בנושאים מסוימים, שיפוטיות או רגשות קשים. "רצף הזנות" הינו עוד משקפיים. היכרות עם עולם המושגים ותרגול שיח בנושא, יכולים לפתוח לנו את הדלת למרחבי שיח חדשים וחשובים, ולזיהוי מצבי סיכון קריטיים.

נקודות למחשבה, איך לדבר על זה?

1. מודעות לרגשות שלנו - מיניות בכלל, ומיניות בתמורה בפרט, הם נושאים מציפים ומבלבלים. היכרות עם מערכת הרגשות והתפיסות שלנו בנוגע למיניות בתמורה יכולה לפתוח את הדלת לדבר על הנושאים הללו לעומק. אני מפחד.ת? אני כועס.ת? אני נרגש.ת? שיפוטיות? לכל הרגשות הללו יש השפעה על החדר ועל היכולת של הנערות.ים ושלי לחשוב ולדבר.

2. סקרנות - הגעה לכיתה עם עמדה פנימית שישנן חוויות אנושיות שאני לא מבין.ה, ושלנערות.ים יש מה ללמד אותי עליהן. כלומר, למידה שמטרתה איננה רק "להעביר מסר", אלא גם עיבוד משותף של העולם שלכם ודרכו, בתקווה, הרחבת מנעד הבחירה והשליטה.

3. צניעות וסבלנות - נערות.ים בגיל ההתבגרות סוחבות.ים איתן תיק כבד. לרוב יש בו חוויות קשות כאלו ואחרות, תפיסות ואמונות כלפי העצמי והעולם ושלל קשיים נוספים. "שיחה טובה", או "מילה נכונה" שאמרתי, אין בכוחותיה הבלעדיים לשנות תפיסה או מסלול חיים אצל מי שעומד.ת מולי. כמנחה/מורה/מדריך, ישנה הזדמנות להוות דמות חיובית, או להציע רגע חיובי באותה הדרך.

4. ספק בהנחות יסוד - בתקשורת עם נערות.ים, וודאי במצבי סיכון, עליו להבין כי העולם שלהם שונה משלי באופן בסיסי. הנחות יסוד כמו "התכתבות זה לא שיחה", או "כדאי תמיד להתייעץ עם ההורים", עלולות להקשות ראשית להבין את הסיטואציה, ומעבר לכך, לשים מחסום בתקשורת שביני לבין הנערה.

5. מערכת תמיכה - העבודה בשדה שלנו טומנת בחובה את הפרדוקס המוכר - ככל שאהיה טובה יותר ורגישה יותר בעבודה שלי, היא תהיה יותר ויותר קשה. אם אפתח את הלב והנפש שלי לנושאים הללו, הם יעלו. ואז אצטרך גם להתמודד איתם. עבודה בסביבה שמספקת לי את התמיכה הנ"ל והחשיבה המשותפת, מהווה קרקע מבוססת עבור הרחבת מעגד הנושאים והרגשות שאני מרגישה בנוח לדבר עליהם עם נערות.ים.

6. "דלתות כניסה" לשיחה על עולם הזנות - באופן משונה מעט, לא קשה למצוא אזכורים לנושא, גם בשיחות שלכאורה אינן קשורות בו באופן ישיר:

- כשעולה הערה מהעולמות הללו, כגון "אחת, מאילת", או "מי שהולכת עם הרבה בנים היא שרמוטה", אפשר לבקש שיסבירו עוד קצת - "מה זה אומר 'שרמוטה' מבחינתך?", או "מה זה אומר 'אחת מאילת'?", "מה דעתך על הרעיון הזה של מין בתמורה לכסף?" על ידי כך שהמנחה מניחה את הנושא בגלוי, סביר שהכחה תרגיש יותר בנוח לדבר עליו לעומק.
- ניתן להביא כתבה/ראיון/תיאור מקרה שמספר על מין בתמורה. יכול להיות מעולם הזנות הממוסדת או ממצבים מבלבלים יותר על הרצף. אונליפנס, לדוגמא, מהווה סוגיה שמעסיקה רבות.ים מבני ובנות הנוער. לא נצטרך לעבוד קשה כדי להתניע את השיחה.
- דלת כניסה נוספת (אופיינית לקבוצות בנים, אך לא בלעדית) היא להתייחס לקללות. אחוז ניכר מהשיח הנ"ל ספוג בתכנים מעולמות תעשיית המין, ועולה הן בסדנאות מיניות הן ביומיום של הנערות.ים. מעבר למשמעת ("אסור לקלל כאן"), אם נקשיב לתוכן, נוכל לעבוד איתו. "אם מיניות זה דבר טוב, אז למה 'בן שרמוטה' זה מעליב?", או: "מה הקללה הכי מעליבה בעיניכם? למה דווקא הקללה הזאת?"

קשה לדבר על זנות. עדיף לחשוב שהקושי נובע מהמרחק שבינינו לבין הסוגיה. אך האמת היא ההיפך הגמור. החיבור בין מין ומשאבים משרה על כולנו אפקט כזה או אחר. לא סתם הוא בעל נוכחות כזו בתקשורת הממוסדת וברשתות החברתיות. לא סתם מעלה בנו רגשות קשים לעתים עד כדי הימנעות כוללת. מניעת ניצול לא מתקיימת רק בחצרות בניין נסתרות ובסמטאות וירטואליות חשוכות. אלא עוברת דרך שלילת הנושא בחזרה ממתחת לשטיח, אל האור, אל הפוקוס שלנו, ואל הלב.

עמותת "תודעה" פועלת משנת 2002 כמרכז הסברה, ידע וחינוך למיניות מבחירה ולהתמודדות עם מצבי פגיעות מינית. ליבת הפעילות שלנו היא פעילות חינוכית והסברתית לנוער ולצעירים/ות, צוותים חינוכיים וטיפוליים והורים לקידום מיניות מבחירה, אחריות חברתית וערבות הדדית.

על פיתוי, הצלחה וכישלון בדרך לחינוך נערים לגבריות חדשה
ד"ר ירון שורץ, מרצה וחוקר במגמה ללימודי גבריות, בתוכנית ללימודי מגדר
בבר-אילן. רכז תחום המגדר בתיכון הדתי ניסויי הרטמן לבנים. מחבר הספר
[חינוך לגבריות חדשה](#)

מזה עשרים שנים שאני מלמד נערים איכויות מיטיבות של גבריות, ומשוחח עם מחנכים ומורים-קולגות על דרכי, שיטות, טכניקות, מתודות, או במילה אחת - פדגוגיות! להעברת, הנגשת, שיכנוע, העקרונות של גבריות שיש בה יסוד בריא. מכל מפגשי עם עמיתים בתחום, וגם כמובן, מתוך הראיונות שערכתי עבור הספר שכתבתי, הבנתי שוב ושוב שאצל רבים מאיתנו ישנו שימוש הולך וחוזר בטכניקות של פיתוי. אנחנו חיים בעידן שכל דרך העברת המידע בו מבוססת על טכניקות כאלה. הדחף לגלישה אינסופית ברשתות החברתיות, התשוקה לפתוח אפליקציה ולראות אם השאירו לנו שם איזה חיזוק דיגיטלי, הקדימונים, התקצירים, ה-Short, ה-Reels, ה-Stories, כולם נועדו לפתות אותנו לרדוף אחר עוד ועוד תוכן. כך גם אנחנו בכיתות, כגברים-מנחים, משתמשים לא מעט באומנות הפיתוי. זו כמובן איננה 'אומנות הפיתוי' של ניצול ופגיעה הידועה לשמצה, אלא שמדובר בניסיון לפתות נערים להיכנס לשיח על נושאים רגישים ואינטימיים. מדוע אנו נדרשים לאומנות פיתוי שכזו? כיוון שבשונה ממפגשים עם נערות שבהן מתגלה בשלות ומוכנות לשיח פתוח על מגדר ומיניות, נערים הם לרוב חשדנים, ובעיקר מביעים דרך הפרעות משמעת והתנהגויות פוגעניות אחד כלפי השני את ההתנגדות שלהם לשיח על גבריות עם גבר בוגר מהם. אלה אותם רגעים בכיתה שמנחים-גברים כל כך מכירים, בהם אתה כמנחה יודע שגילוי אישי, סיפור אישי, או שיתוף יכולים 'לפתות' נערים לכנס את הקשב, להביא את הריכוז הנכסף ואולי משם יתאפשר לנו חריץ להיכנס דרכו ולפרוס את המשנה שלנו על גבריות.

"רגע", אומר תלמיד שפתאום כן שם לב שאתה שם וחושב שיש לך מידע רלוונטי, "אפשר לשאול הכל? ... כן? ... אתה נשוי? ... אחרי כמה זמן שיצאת עם אשתך שכבת איתה? ... שכבת עם בנות אחרות לפני כן? ... עם כמה? ... מתי פעם ראשונה? ... גיל 17 זה נורמלי? 18? 19? מתי? תגיד לנו...". והשאלות האלה גוררות קשב מפתיע משאר חברי הקבוצה. עכשיו עולה וצומחת במהירות שיא השאלה הפנימית 'תחת אש', הנערים הרימו לי להנחתה, מה אני עושה כעת? אני עונה וזוכה לתשומת לבם? לעיניים הנוצצות והסקרניות, להרגשה שהינה זה עובד, הנה, הם מקשיבים לי ומעוניינים לשמוע מה שיש לי לומר. או שאני מהמר ומתעלם מהשאלה ומנסה להיצמד לנושא הספציפי שבגללו הגעתי לכיתה. ואם אני כן עונה - מה אני בדיוק אומר את האמת, את סיפור חיי, את סיפורו של אדם אחר שאני מכיר, או שאני ממציא? מה הדבר שהוא באמת נכון לעשות? איך יהיה הכי מדויק בעצם לפתות נערים להיכנס לשיח על גבריות מיטיבה?

כמובן שאין תשובה אחת נכונה, אבל אני רוצה לנצל את המרחב הקטן שניתן לי כאן כדי לדבר על אחד המחירים המרכזיים שטכניקת הפיתוי מאלצת אותנו לשלם. המחיר הוא כמובן - לוותר על האידאולוגיה שבשמה הגעתי לכיתה. הרי 'פיתוי' ושיח על גבריות מיטיבה הם סוג של אוקסימורון שלא בדיוק מסתדר. אנחנו מכירים את הסיטואציה הזו, שבה שיח שמשמש בשפה ובמושגים הגסים של הנערים, דיבור בטון האלים שהם מורגלים בו, השתתפות ב"צחוקים" שהם מריצים ביניהם, וניסיון להפגין ידע בנושאים שמעניינים אותם, שבוודאות מייצגים דעה הפוכה מזו שבאנו לדבר עליה בכיתה - כל אלו יכניסו אותנו לחבורה, ויפלו לנו את הדרך לשיח בגובה העיניים, אבל אז ייתכן שהמסר שלנו לא יהיה ברור. התחושה תהיה שהצלחנו לנהל 'שיחת גברים', אבל ייתכן שלמענה ויתרנו על האידאולוגיה או על המסר שבשבילו הגענו לכיתה. הספר "חינוך לגבריות חדשה" נכתב, בין השאר, כדי לדבר על זה. על הפדגוגיה של פיתוי שאנחנו כגברים כל כך הורגלנו אליה מהיומיום שלנו, ועכשיו בכיתה אנחנו רוצים להשתמש בה, אבל כדי ליצור שיח אחר, שיח שמקדם מיניות בריאה ומניח יסודות לתפיסה שוויונית של בני אדם. ואיך לעזאזל עושים את זה?

העיסוק בשאלה הזו, והידיעה שרבים מאיתנו, הגברים שמנחים את סדנאות לנערים, מתמודדים עם שאלות כאלו ואחרות, היה זה שהניע אותי יותר מכל לכתוב את הספר "חינוך לגבריות חדשה". המטרה שלי הייתה בעצם שנראה שגם מנחה מנוסה ובעל אידאולוגיה ברורה ביחס לגבריות בינו לבין עצמו, עלול להתקל בכיתה בדילמות קשות ומורכבות. ניסיתי לכסות בספר את כל הדילמות הללו שאפשר להיפגש עמן בשלבים השונים של העבודה עם נערים: ההיכרות, החוזה, המשחקים שנועדו ליצור סוג של גיבוש, הניסיונות ליצור אמון ובעקבותיו לפתח שיח על חשיפה הרגשית, הדיונים על אלימות, מיניות, התנהגויות מיניות, פורנוגרפיה, הומוסקסואליות ולהט"ב בכלל, שוויון מגדרי, היחס לנערות ונשים, ועוד. הספר מכנס אוסף רחב של התמודדויות אמיתיות כאלו מהכיתה, שבחלקן מנחים זכו להצלחה ובחלקן האחר נכשלו לחלוטין. זו אחת המטרות המרכזיות של הספר, מעבר להנגשה של תיאוריות מרכזיות על גבריות וחינוך נערים, להעזיז לדבר על כשלונות בחינוך נערים לגבריות מיטיבה, להכיר בהם, לראות את כל אותם רגעים שחשבנו שהפיתוי שלנו יעבוד, והנה הוא נכשל. למרות שניסינו לשתף בסיפורים אישיים, ליזום משחקי כדורגל בכיתה, או להציע לנערים טיול נחמד מחוץ לכותלי בית הספר - עדיין הנערים היו בחזית אחידה נגדנו ונגד הגבריות שבאנו לייצג. או להיפך, לדבר על כל אותם רגעים בהם הפיתוי עבד, אבל איבדנו את הליבה של השיח שאותו רצינו להביא לכיתה והרגשנו החמצה. שיח בין גברים שמעז להציג לא רק הצלחות אלא גם כישלונות, טעויות, פספוסים והחמצות, ולחשוף את אלו בהרחבה, הוא בעיני תחום שכל כך חסר, בשיח הגברי הכללי ובשיח על חינוך לגבריות חדשה בפרט. חינוך בכלל, הוא ריצה למרחקים ארוכים, ובריצה הזו, כל מחנך יודע, נופלים וקמים כל הזמן, וטועים ומתנצלים וחוזר חלילה. האם נעז לוותר על "פדגוגית הפיתוי?", האם נלמד בהמשך הדרך לפתות נערים לשיח, אבל נדע איך לעשות זאת בצורה מאוזנת? או שנדרש שינוי מהותי של מערכת החינוך, על מנת שנצליח להעביר מסר אמיתי של גבריות חדשה, בלי פיתויים ובלי שחזור של שיחים גבריים נורמטיביים?

כולי תקווה שספרי יהווה עבור הקוראים והקוראות טקסט-בוק עשיר לדיון ועיון בשאלות החשובות הללו, שבסופו של דבר יקדמו את התחום העשייה היומיומית שלנו. בטוחני, שתחום זה יראה אחרת לחלוטין בעוד עשר-עשרים שנה מהיום.

הספר **חינוך לגבריות חדשה**, דילמות בחינוך מגדרי לנערים בתיכונים בישראל, **עכשיו בהטבה מיוחדת של 35%** הנחה עד סוף דצמבר, בהזנת קוד קופון: QNQ3DNSK.

היום "עושים את זה" יותר מוקדם | גיל תחילת קיום יחסי מין

בישראל | מיתוסים ומציאות

שלומית הברון, מנכ"לית משותפת של "[מידע אמין על מין](#)"

בכל חילופי עונות (כשאין מלחמה...), וחסר איזה אייטם, שולפים איזה סקר מארץ אחרת ומודיעים לנו בצורה נחרצת שמתבגרים "עושים את זה" בגיל צעיר יותר ויותר. במהלך שנות העבודה שלי עם ילדים ונוער, אני תמיד עובדת בשני אפיקים – האחד: קריאה אקדמית, כלומר אני משתדלת לקרוא הרבה, להכיר מחקרים מעודכנים מהעולם ומהארץ ולהכיר מגמות בהתנהלות של נוער בכלל והתנהלות מינית בפרט. הדבר השני: להיות מחוברת לכאן ולעכשיו, מה שאנחנו קוראות לו "פתח תקווה". כלומר... מחקר מעניין משוודיה, הוא מחקר מעניין משוודיה... התרבות שלהם שונה, הגישה שלהם לעירום שונה, גיל קבלת מסכים? שונה. טילים על הראש כשיגרה? שם לא, כאן כן. בקיצור – אנחנו לא שווים. מה שמעניין אותי זה לדעת מה קורה אצלנו, בארץ (האהובה) שלנו, שהיא ארץ שמרנית ברובה. אז החלטתי לשבת רגע ולאסוף את כל המחקרים שאני יכולה למצוא (כלומר קחו בחשבון שיש בוודאי עוד מחקרים שלא הגעתי אליהם) לאורך השנים בישראל על גיל תחילת קיום יחסי מין. ושמתי את כולם על גרף. כפי שתוכלו לראות, יש הרבה מחקרים שמתקיימים בכיתה י', יש מעט ב"א והרבה ב-י"ב. המחקרים שונים ומבוצעים במתודולוגיות שונות, גרעתי מחקרים שהמתודולוגיה שלהם שונה לגמרי, למשל המחקר שלי משנת 2018 – הוא עוף מוזר ושונה בדרך ביצוע המחקר, והוא לא בתוך הגרף, אבל [הסקר שעשינו עם קמיל פוקס ומכון דיאלוג בינואר 2023](#), כן בפנים. קחו בחשבון – זו עבודה שעשינו בשביל הארגון שלנו, לצורכי למידה והעמקה. הגרפים פה הם פשוט הצבה של מחקרים, אם תרצו לעשות מזה מחקר צריך לחקור בצורה יותר מסודרת ושיטתית. הציר האופקי מייצג את השנה בה נעשה המחקר, והציר האנכי מייצג את אחוז בני הנוער (בנים ובנות, לפי הגרף) מתוך הקבוצה הנחקרת (כיתה י' או י"א-י"ב), שקיימו יחסי מין.

הגרף האדום אלו מחקרים שבוצעו על מתבגרות בכיתה י'

הגרף הסגול אלו מחקרים שבוצעו על מתבגרות בכיתה י"א ו-י"ב

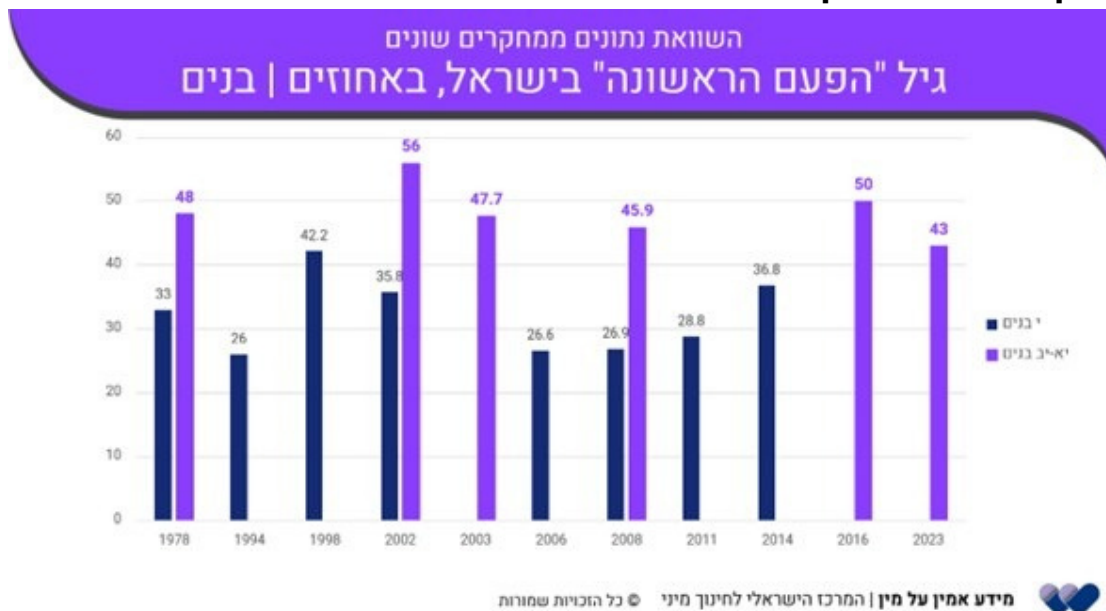
השוואת נתונים ממחקרים שונים
גיל "הפעם הראשונה" בישראל, באחוזים | בנות

מידע אמין על מין | המרכז הישראלי לחינוך מיני © כל הנתונים שמוזגות

הגרף הכחול אלו מחקרים שבוצעו על מתבגרים בכיתה י' הגרף הסגול אלו מחקרים שבוצעו על מתבגרים בכיתה י"א ו-י"ב

מסקנות:

ניתן לראות שב-25 השנים האחרונות, כמעט ואין שינוי בגיל תחילת קיום יחסי מין. בתכלס? כשאני חושבת על זה דרך ההכרות המעמיקה עם השטח? (זו הערכה שלי, לא משהו מחקרי) יש לנו כ-40% מהמתבגרים שקיימו יחסי מין עד סוף כיתה י"ב. בנים מדווחים ש-45%-50% מהם קיימו יחסי מין עד סוף כיתה יב', לעומת כשליש מהבנות. בתכלס, אפשר להגיד שיש לנו בערך 40% גם בנים וגם בנות בגלל שהדיווח שלהם מוטעה: נערות יעידו על עצמן שקיימו יחסי מין בגיל מאוחר יותר בעוד הבנים ידווחו שקיימו יחסי מין מוקדם יותר - מה שנקרא... יש לנו עוד הרבה עבודה כדי ליצור מצב שבו בנות מדווחות בנוחות על קיום יחסי מין ובנים מדווחים בנוחות על אי קיום יחסי מין. למה זה ככה? אני לא יודעת - אבל אני בהחלט יכולה להעריך מהניסיון בשטח.

מתבגרים עושים יותר מיניות דיגיטלית מאשר מיניות פיזית. ממה שאנחנו רואות בטח יותר סביר שמתבגר/ת תתחיל פעילות מינית בסקסטינג, מאשר בנשיקה צרפתית. לחלק מהנוער יש חברויות משמעותיות (או שהם תופסות כמשמעותיות) עם מתבגרים שהם לא פגשו מעולם. את המגמה הזו אנחנו רואים גם במיניות מבוגרים וזה הגיוני, כי כולנו עברנו לחיות ברשת ולנהל קשרים ברשת, אז ברור שחלק מהפלטפורמות וחיי המין של המין האנושי - יעברו להיות דיגיטליים.

עוד נקודה לחשוב עליה - אנחנו פשוט מדינה יחסית שמרנית והתנועה נשמרת. גיל קיום יחסי מין נותר פחות או יותר במקום שבו החברה הישראלית מרגישה איתנו בנוח. בגילאי תיכון ולא חטיבה, ובחלק לא מבוטל מהמקרים - גם אחרי גיל תיכון.

והתקווה האמיתית שלי בלבב פנימה?

העבודה שאתם ואנחנו עושותים – עובדת. זה ידוע שגיל קיום יחסי מין עולה ככל שעושים יותר חינוך מיני ומאפשרים למתבגרים לשקול שיקולים בצורה מושכלת ולקבל החלטות עם הפעלה של המוח ולא רק של הלב והבטן. אז בואו נשמח רגע יחד.

מקורות

American Journal of Public Health (AJPH) November 1978 | Sexual knowledge, attitudes, and practice of Israeli adolescents | M Lancet, B Modan, S Kavenaki, H Antonovski, and I Shoham | <https://ajph.aphapublications.org/doi/abs/10.2105/AJPH.68.11.1083>

Sexual Behavior | Sexual Milestones and Factors Associated with Coitus Initiation Among Israeli High School Students | Ronny A. Shtarkshall, Sara Carmel, Dena Jaffe-Hirschfeld & Anna Woloski-Wruble Published: 18 December 2008 | Volume (2009), 604–591 pages, 38
<https://link.springer.com/article/10.1008-008/s10.1007>

<https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/ad-f7f9e-58b546> | מרכז המחקר והמידע של הכנסת | חינוך מיני במערכת החינוך | אתי וייסבלאי, מרץ 2010
fdp.9155_11_010977d8-00155c411-80e-7f9e-58b546da_010977/2d8-00155c411-80e-

תכנית המחקר הבינלאומי על רווחתם ובריאותם של בני נוער, בית הספר לחינוך, אוניברסיטת ברוקלין | נוער בישראל, בריאות, רווחה נפשית וחברתית ודפוסי התנהגויות | יוסי הראל-פיש 2014 | <https://brookdaleweb.s3.amazonaws.com/s3.amazonaws.com/1880117/1880117.pdf> | [CSBH-werbeh/2018/01/sdaolpu/moc.swanozama.3https://brookdaleweb.s3.amazonaws.com/s3.amazonaws.com/1880117/1880117.pdf](https://www.csbh-werbeh.com/2018/01/sdaolpu/moc.swanozama.3https://brookdaleweb.s3.amazonaws.com/s3.amazonaws.com/1880117/1880117.pdf) fdp.2016tropes

מגמות | התנהגות מינית ונטילת סיכון בקרב בני נוער: מדר, מיצב חברתי-כלכלי, סטטוס מיני והשוואות לאורך זמן | קרן מייקל | 2016 ע"מ 117-152 | <https://doi.org/10.1080/09649269.2016.1190201>

מכון דיאלוג עבור "מידע אמין על מין", המרכז הישראלי לחינוך מיני | סקר מיניות ילדים ונוער, התנהגויות מיניות ושימוש בפורנוגרפיה | 2023 | <https://www.minamim.org/seker>

מידע אמין על מין | המרכז הישראלי לחינוך מיני © כל הזכויות שמורות

קול קורא להקמת דוכן ספרים בכנס "על בטוח"

מוזמנות.ים להקים דוכן ספרים בכנס אמצעי מניעה שיתקיים ביום שישי ה-17.1.25 במכון מופ"ת, תל אביב בין השעות 8:00 - 13:30.

[הרשמה להקמת דוכן <<](#)

קול קורא להקמת פורום מחקר אקדמי

האגודה לחינוך מיני שמחה להוציא קול קורא להקמת קהילת מחקר בחינוך מיני וחינוך לשוויון מגדרי. זוהי הזמנה לחוקרות.ים (כולל סטודנטיות.ים לתארים מתקדמים או בעלות.י זיקה למחקר) העוסקות.ים במחקר הבוחן את שדה החינוך המיני והחינוך לשוויון מגדרי - להצטרף לקהילת המחקר. השאלון מופץ לצרכי מיפוי השדה המחקרי והכרות עם החוקרות.ים בשטח.

[למילוי השאלון <<](#)

עד כאן להפעם.

לפרסום במידעונים הבאים, או לכל רעיון או עניין אחר, מוזמנות אלינו במייל

sexed.aguda@gmail.com

עורכות:

עתר רוזנפלד, ד"ר נטע ארנון שושני

